

Turistička ponuda Švicarske

Marinović, Josipa

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:070389>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-05**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Josipa Marinović

TURISTIČKA PONUDA ŠVICARSKE

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2016.

Josipa Marinović

TURISTIČKA PONUDA ŠVICARSKE

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Stručni studij ugostiteljstva

Kolegij: Poslovanje turističkih agencija

Mentor: Ivan Pukšar, mag. oec

Karlovac, svibanj 2016.

Sažetak

Švicarsko gospodarstvo spada i u najrazvijenija i najkonkurentnija gospodarstva svijeta. Podijeljena je u 13 turističkih regija i svaka se razlikuje po svojim specifičnostima. Rast potražnje bio je zaustavljen 2009. godine koja je bila u znaku svjetske ekonomske krize. Posjećenost u sezoni 2011./12. bila je najniža u posljednjih 5 godina. To je blago poboljšano 2012./13. zime, dosegnuvši 25,4 milijuna posjeta skijalištima. Švicarska raspolaže s različitim oblicima smještaja, a izdvojeni su njeni najbolji hoteli i hosteli. Zimske sportove prakticiraju i Švicarci i turisti od druge polovice 19. stoljeća i izuma boba u St. Moritzu. Od regije Valais, gdje dominiraju Zermatt i Saas Fee, relativno blizu se još nalaze i Crans Montana i Andermatt. Istočnije, uz granice s Lihtenštajnom i Italijom nalaze se Davos, s pripadajućim naseljima i visokoj klijenteli poznati St. Moritz. Malo prema unutrašnjosti, no još uvijek na istoku zemlje nalaze se Lenzerheide, Arosa i Laax, Na Zapadnom dijelu nalazi se izniman centar 4 Vallees, s Verbierom i Veysonnazom. Predio oko Jungfraua i Eigera svakako karakteriziraju Wengen i Adelboden, dok je nedaleko zapadnije smješten Gstaad te Les Diablerets - Glacier 3000. Žičare zauzimaju ključnu poziciju u stvaranju turističkog lanca vrijednosti. Hrvatske turističke agencije nude različite aranžmane za Švicarsku, a istaknute su Kompas i Mondo travel zbog svoje raznolike ponude.

Ključne riječi: Švicarska, receptivni segmenti, skijališta, turizam

Summary

The Swiss economy is one of the most developed and the most competitive economy of the world. It is divided into 13 tourist regions and each is distinguished by its specific features. Demand growth was halted in 2009, which was marked by the global economic crisis. Attendance in the season 2011/12 was the lowest in the last 5 years. It slightly improved 2012 / 13th winter, reaching 25.4 million visits ski resorts. The Swiss disposes of many shapes of accomodation, but the best are hotels and youth hostels. Winter sports practice and Swiss tourists since the second half of the 19th century and the invention of beans in St. Moritz. From the Valais region, dominated Zermatt and Saas Fee, relatively close and are still Crans Montana and Andermatt. East, along the border with Liechtenstein and Italy are Davos, with its settlements and high clientele famous St. Moritz. A little to the interior, but still to the east of the country are Lenzerheide, Arosa and Laax, on the west side is an exceptional center 4 Vallees, Verbier and Veysonnaz with. The area around the Jungfrau and Eiger certainly characterize Wengen and Adelboden, while the far west located Gstaad and Les Diablerets - Glacier 3000. Cable cars take up a key position in the creation of the tourism value chain. Croatian tourist agencies have many bouquets, but the most varied offers are in Kompas and Mondo travel.

Keywords: Switzerland, receptive segments, ski resorts, tourism

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka, metode obrade i prikupljanja podataka	1
1.3. Struktura i sadržaj rada.....	1
2. OPĆI PODATCI O ŠVICARSKOJ.....	4
3.1. Turističke regije Švicarske	4
3.2. Turizam proteklih 20 godina	5
3.3. Izazovi Švicarskom turizmu	6
3.4. Zimski sportovi u Švicarskoj.....	8
4. SMJEŠTAJ U ŠVICARSKOJ	10
4.1. Najbolji hoteli u Švicarskoj	11
4.2. Hosteli	15
5. SKIJALIŠTA U ŠVICARSKOJ.....	19
5.1. Andermatt	19
5.2. Verbier	20
5.3. Davos	20
5.4. Villars, Murren	21
5.5. Zermatt.....	22
5.6. St. Moritz	23
6. VAŽNOST ŽIČARA	25
7. UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA TURIZAM ŠVICARSKE	27
8. PONUDA HRVATSKIH TURISTIČKIH AGENCIJA ZA DESTINACIJE U ŠVICARSKOJ	28
9. ZAKLJUČAK	32
LITERATURA.....	33

POPIS TABLICA.....	34
POPIS ILUSTRACIJA.....	35
Popis slika.....	35
Popis grafikona.....	35

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet rada je turistička ponuda Švicarske, odnosno istraživanje Švicarske kao jedne od najpopularnijih destinacija ponajviše zimskog turizma. Cilj je prikazati Švicarsku kao destinaciju vrlo privlačnu ljubiteljima zime, skijanja te zimskog turizma u cijelosti.

1.2. Izvori podataka, metode obrade i prikupljanja podataka

Prilikom izrade rada korišteni su podaci iz stručne literature te časopisi i internetske stranice turističkih agencija. Metoda prikupljanja podataka za ovaj rad je najviše desk istraživanje, a metoda obrade podataka su metoda kompilacije i deskriptivna metoda.

1.3. Struktura i sadržaj rada

Struktura završnog rada se raščlanjuje na različita poglavlja koja će se na kraju objediniti u zaključku. U prvom poglavlju, uvodu, iznosi se predmet i cilj rada, izvor podataka, metode obrade i prikupljanja podataka te struktura i sadržaj rada. U drugom poglavlju iznose se neki općeniti podaci o Švicarskoj, a iduće govori o razvoju turizma tijekom godina te skijanju i ostalim sportskim aktivnostima koje se mogu odvijati u zemlji. U idućem poglavlju su nabrojane vrste smještaja koji se nude u Švicarskoj, a posebno je obraćena pažnja na najbolje hotele i hostele te su isti nabrojani i opisani. Peto poglavlje nosi naziv „Skijališta u Švicarskoj“ i u njemu su nabrojana najpoznatija skijališta te su neka izdvojena i posebno obrađena. Dalje se govori o utjecaju klimatskih promjena na turizam Švicarske te o ponudi turističkih agencija „Kompas“ i „Mondo travel“ za ovu destinaciju. Zadnje, deveto poglavlje čini zaključak, a rad se još sastoji od popisa literature, popisa tablica te popisa ilustracija, tj. slika i grafikona.

2. OPĆI PODATCI O ŠVICARSKOJ

Švicarska je prema političkom uređenju federativna republika. Prostire se na površini od 41 285 kvadratnih kilometara. Sastoji se od tri geografska različita djela: Jure na sjeverozapadu, Švicarske visoravni u srednjem dijelu i Alpa na jugu i jugoistoku. Švicarska se dijeli na dvadeset saveznih kantona i šest polukantona.

Slika 2. Kantoni Švicarske

Izvor: EphotoPIX; <http://www.ephotoPIX.com> (21.08.2015)

Oko 10% državnog teritorija zauzima vapnenačka Jura (prosječna visina 700 - 800 metara) s krškim formama reljefa, 30% Švicarska visoravan (500 - 1000 metara), građena od pješčenjaka i konglomerata koje pokrivaju glacijalni nanosi, a 60% Alpe – veliki planinski lanac. Dolinom Rhone, Gotthardskim masivom i dolinom Rajne odvojene su Bernske i Glarnske Alpe na sjeveru od Peninskih ili Valiških, Epontskih i Retijskih na jugu. U Valškim Alpama se nalazi najviši vrh u Švicarskoj Dufour, a podiže se do 4633 metra. Na Peninskim i Bernskim Alpama, nalazi se najveće alpsko područje ledenjaka (Altschgletscher). Broj stanovnika iznosi 7 952 555, od toga 1 815 994 stranaca. Najveći dio stanovništva živi u

švicarskoj visoravni. Najveći gradovi su Zürich (382.906 stanovnika), Ženeva (191.237 stanovnika), Basel (169.019 stanovnika), Lausanne (125.885 stanovnika) i Bern (123.466 stanovnika).

Švicarsko gospodarstvo jedno je od najstabilnijih u svijetu. Prema ukupnom BDP-u, Švicarska je na 19. mjestu svjetske ljestvice poretka, ali kada se BDP podijeli po stanovniku, tada Švicarska dolazi na visoko 4. mjesto u svijetu. Švicarsko gospodarstvo spada i u najrazvijenija i najkonkurentnija gospodarstva svijeta, a prema podacima o ukupnoj produktivnosti gospodarstva Švicarska je više od deset godina među prvih pet zemalja svijeta. Sektor usluga sudjeluje s čak 60% u BDP-u, dok samo financijske usluge čine 11% švicarskog BDP-a. Recesija u posljednjih nekoliko godina nije ostavila jačeg traga tako da švicarski građani danas uživaju vrlo visoki standard, u okviru kojeg su turistička putovanja „stil života“.¹

¹ Hrvatska turistička zajednica; **Švicarska - profil emitivnog tržišta** 2013. – 2015., opći podaci o tržištu, 2015. godine

3. RAZVOJ TURIZMA U ŠVICARSKOJ

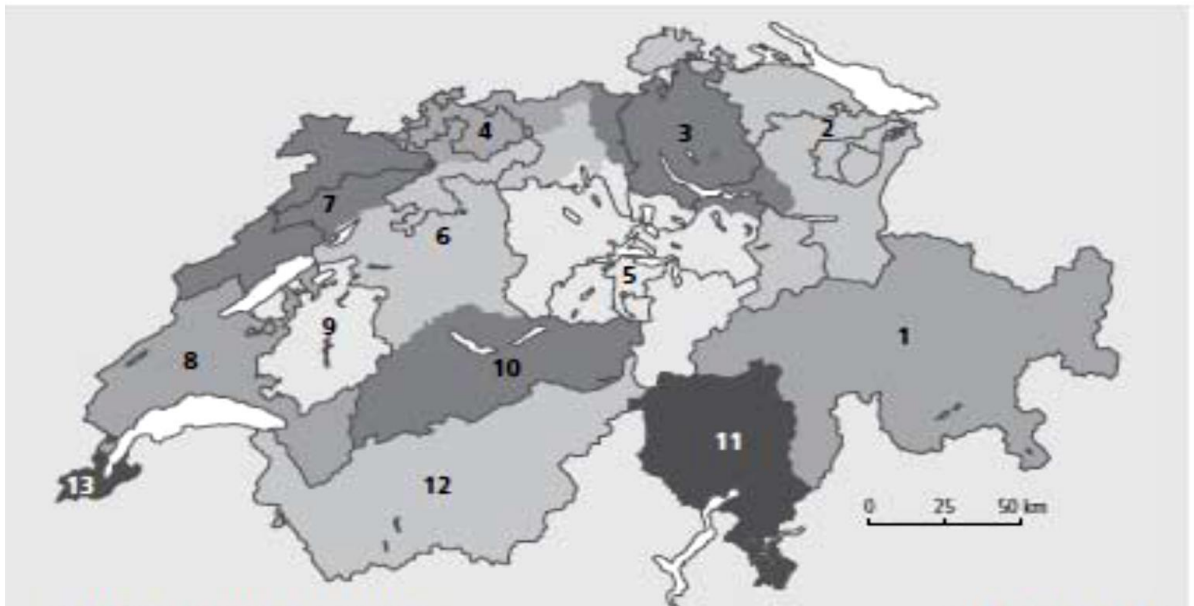
3.1. Turističke regije Švicarske

Švicarska je podijeljena u 13 turističkih regija i svaka se razlikuje po svojim specifičnostima, a to su:

1. Grisons
2. Istočna Švicarska
3. Zurich
4. Basel
5. Središnja Švicarska
6. Mittelland
7. Neuchatel, Jura i Bernski Jura
8. Ženevsko jezero
9. Fribourg regija
10. Bernese Oberland
11. Tessin
12. Valais
13. Ženeva

Najveći broj ugostiteljskih i smještajnih objekata se nalazi u Graubundenu (13,7%), Wallisu (12%) te u istočnoj Švicarskoj (11,5%). Popunjenost varira između 71,6% (Ženeva ljeti) i 29,9% (Neuchatel, Jura i Bernski Jura zimi). Graubunden regija mjeri najviši intenzitet turizma, s devet noćenja po glavi stanovnika, a slijede je Berner Oberland (5,5) i Wallis (4,2).

Slika 3. Prikaz turističkih regija Švicarske

Izvor: Planetware; <http://www.planetware.com> (21.08.2015)

3.2. Turizam proteklih 20 godina

Švicarska je kao turistička destinacija otkrivena krajem 19-og stoljeća, a trgovci su kroz nju putovali još od srednjeg vijeka. Smještaj u Švicarskoj seže od domaćinstava, hotela ocijenjenih s pet zvjezdica do trendovski uređenih hotela i jednostavnih soba.

Tijekom proteklih 20 godina ukupan broj noćenja u hotelima i u zdravstvenim ustanovama je bio raznolik. Od ranih devedesetih potražnja je padala sve do 1996. godine kada je zabilježeno 31 milijuna noćenja. Od 1997. godine potražnja je opet počela rasti do 2000. godine (35 milijuna noćenja), a zatim opet padati dosegnuvši 32,1 milijun noćenja u 2003. godini. Nakon 2003. godine zabilježene su tri uzastopne godine rasta i postignuto je 37,3 milijuna noćenja u 2005. godini što je najbolji rezultat postignut od 1990. godine. Međutim, ovaj rast zaustavljen je 2009. godine koja je bila u znaku svjetske ekonomske krize kada dolazi do pada potražnje od – 4,7% u odnosu na 2008. godinu. Unatoč blagom oporavku u 2010. godini (+1,7%), broj noćenja opet pada u 2011. godini (-2%) i 2012. godini (-2%). U

2013. godini hotelska industrija zabilježila je 35,6 milijuna noćenja, odnosno porast od 2,5% (+858 000 noćenja) u odnosu na 2012. godinu.²

Godine 2014., švicarska hotelska industrija zabilježila je 35,9 milijuna noćenja, što je 0,9% više nego prethodne godine. Švicarci su sami ostvarili 16 milijuna noćenja, dok se preostalih 19,9 milijuna odnosi na strane goste. Među stranim turistima izdvajaju se Nijemci sa 4,4 milijuna noćenja, Englezi sa 1,7 milijuna noćenja te Amerikanci sa 1,6 milijuna noćenja.

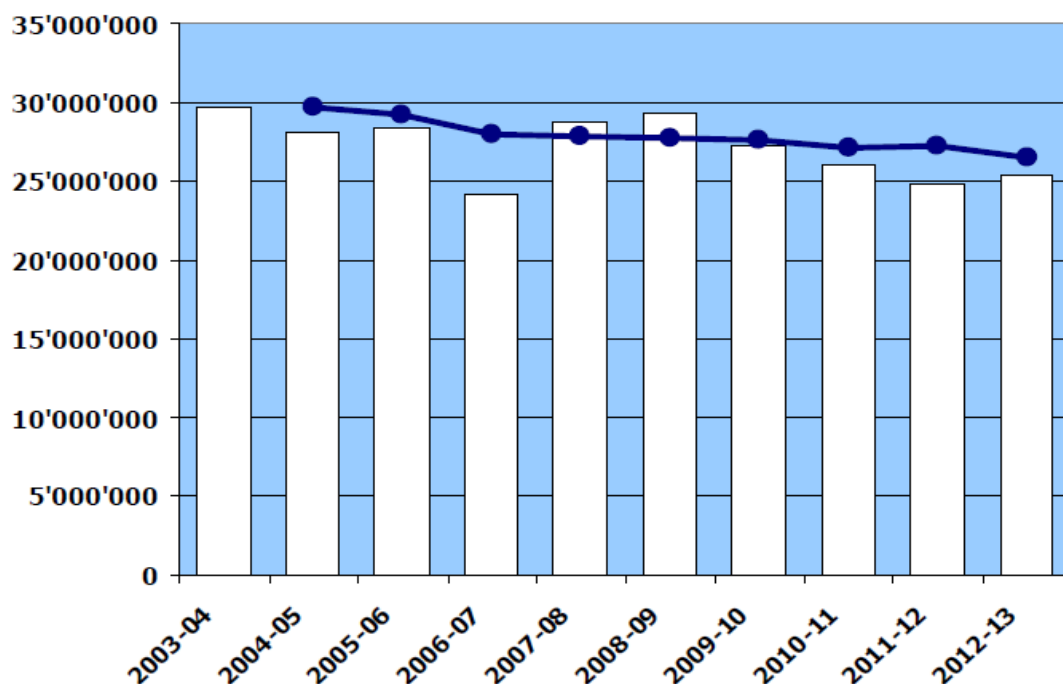
3.3. Izazovi Švicarskom turizmu

Švicarska je tijekom prošlog stoljeća postala najpoznatija skijaška destinacija u svijetu te lider u smislu podizanja infrastrukture. Međutim, industrija je izgubila dio svog sjaja 1980. godine. Borba operatera oko istih planina dovela je nekoliko tvrtki u lošu financijsku situaciju. Investicije su na taj način bile usporene te strani turisti gube interes. Gubitku interesa je pridonijela reputacija Švicarske kao skupe turističke destinacije. Potrebno je naglasiti kako je posljednjih godina tečaj između švicarskog franka, eura i britanske funte nepovoljan što je pridonijelo lošoj reputaciji Švicarske kao skupe zemlje. U švicarskim skijalištima važan dio posjetitelja su strani turisti: Nijemci, Britanci, Francuzi, Talijani i Amerikanci. Tijekom posljednjih nekoliko godina vidljiv je porast prisutnosti španjolskih i ruskih turista. Švicarska skijaška industrija se suočava s demografskim problemima domaćih kupaca, gdje je vidljiv dugačak trend smanjenja posjeta skijalištima. Sa 24,8 milijuna posjeta skijalištima, posjećenost u sezoni 2011./12. bila je najniža u posljednjih 5 godina. To je blago poboljšano 2012./13. zime, dosegnuvši 25,4 milijuna posjeta skijalištima. Oporavak je, međutim, nedovoljan da nadoknadi pad tijekom prijašnjih godina (+ 2,6% u odnosu na bivše sezone).³

² Herrmann, B., Federal statistical office (2014.): **Swiss tourism statistics 2013**, Bern, str. 18; dostupno na <http://www.swisstourfed.ch>

³ Vanat, L. (2014.): **2014 International Report on Snow & Mountain Tourism** - Overview of the key industry figures for ski resort, Geneva, str. 29; dostupno na <http://www.isiaski.org>

Grafikon 1. Evolucija posjeta skijalištima u Švicarskoj kroz godine

Izvor: ISIA; International ski instructors association; <http://www.isiaski.org> (21.08.2015)

Sezona 2012./13. je počela vrlo dobro. Mnoge skijaše su privukli dobri snježni uvjeti i lijepo vrijeme te božićni i novogodišnji blagdani. Do sredine siječnja, podaci su pokazali snažan rast u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Čak iako su posjeti skijalištima bili viši od bivše sezone, nisu ispunili očekivanja. Ova situacija ostaje izazov švicarskim skijalištima. Razvoj u budućnosti je još uvijek nejasan. Za sada, švicarski operateri nisu poduzeli snažne akcije kako bi predvidjeli utjecaj demografskih promjena klijenata. Nekoliko kampanja je pokrenuto tijekom posljednjih nekoliko zima kako bi se pridobilo građane većih gradova i upoznao ih s užicima skijanja. Daljnja poboljšanja u iskustvu klijenta će također biti vidljiva kroz modernizaciju dijela starih hotelskih infrastruktura, koji nude vrlo nejednaku kvalitetu ovisno o odredištu. Povećanje neskijaških ponuda će također pomoći švicarskim alpskim naseljima koja bi na taj način mogla biti više privlačna za veće baze klijenata i zimi i ljeti.⁴

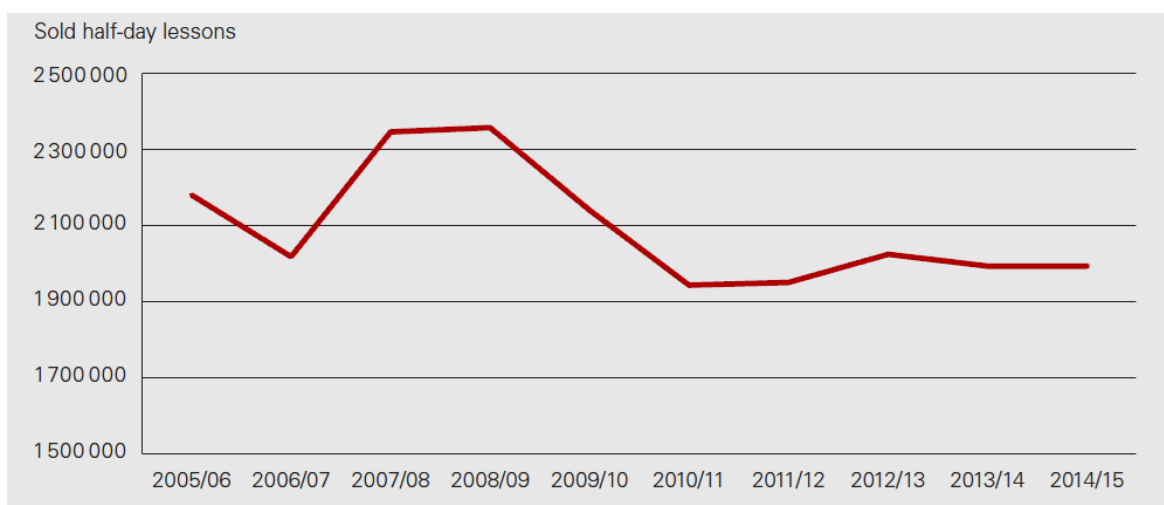
⁴ Vanat, L.; op. cit., str. 30

3.4. Zimski sportovi u Švicarskoj

Skijanje, bordanje i planinarenje su među najpopularnijim sportovima u Švicarskoj zbog posebno pogodnog terena za takve aktivnosti. Zimske sportove prakticiraju i Švicarci i turisti od druge polovice 19. stoljeća i izuma boba u St. Moritzu. Švicarska je bila domaćin drugih Zimskih olimpijskih igara 1928., te petih 1948. godine.

U 158 švicarskih škola skijanja zaposleno je oko 4000 skijaških, borderskih, telemark i nordijskih instruktora. U vrhuncu sezone taj broj dosegne oko 7000 zaposlenih koji pružaju svoje usluge odraslima i djeci. Na zahtjev također postoje brojne druge sportske aktivnosti dostupne gostima.⁵

Grafikon 2. Prikaz promjene u broju prodanih polu-dnevnih lekcija švicarskih instruktora tokom godina

Izvor: STV; Schweizer Tourismus-Verband; <http://www.swisstourfed.ch> (21.08.2015)

Švicarska ima atraktivnu i opsežnu mrežu planinarskih staza sa više od 60 000 kilometara. To je jedina zemlja na svijetu gdje su planinarske staze legalno zaštićene i označene prema službenim standardima. Švicarska udruga planinarskih staza svoje aktivnosti

⁵ Hermann, B., Swiss tourism federation (2015.). **Swiss tourism in figures 2014** - Structure and Industry data, Bern, str. 40, dostupno na <http://www.swisstourfed.ch>

fokusira na potporu svakoj regiji i njezinim članovima koji broje približno 45 000. Glavna odgovornost udruge i regionalnih organizacija uključuje promoviranje planinarenja i planinarskih staza, prikupljanje fondova i predstavljanja interesa planinara na političkoj razini.

Tablica 1. Prikaz mreže planinarskih staza kroz regije

NETWORK OF HIKING TRAILS PER REGION			
Region¹	Total network of walks (km)	Paved walks (km)	Mountain walks (km)
Lake Geneva Region	12 279	2 761	3 425
Schweizer Mittelland	15 303	4 646	2 626
North-West Switzerland	2 764	961	7
Zurich	2 774	975	16
Eastern Switzerland	19 472	4 088	11 160
Central Switzerland	8 154	1 994	2 925
Ticino	4 352	612	3 405
Total	65 098	16 037	23 564

¹ Official FSO main regions of Switzerland
Source: Swiss Hiking

Izvor: STV; Schweizer Tourismus-Verband; <http://www.swisstourfed.ch> (21.08.2015)

Podaci nedavne studije o ponašanju planinara u Švicarskoj (2014):

- Planinarenje je iznimno popularno u Švicarskoj: 44% ispitanika populacije od 15 do 74 godina izjavili su da su aktivni planinari
- Popularnost planinarenja je dodatno porasla u zadnjih par godina: Švicarska ima 7% više planinara danas u odnosu na 2008. godinu.
- Prosječna potrošnja po osobi i danu tijekom planinarenja u Švicarskoj je 45 franaka, te 860 franaka godišnje.
- U prosjeku, svaki planinar napravi 20 kraćih ili dužih planinarskih ruta godišnje, u trajanju od oko tri sata. Kada se to rasporedi tijekom cijele godine, to rezultira sa oko 60 sati hoda za tipičnog planinara. Oko 75% planinara, planinare i tijekom zimskih mjeseci.
- Ukupno 80% švicarske populacije koristi označene planinarske staze tu i tamo.

- Putokazi i oznake pružaju najbitniju navigacijsku potporu cijelim putem.⁶

4. SMJEŠTAJ U ŠVICARSKOJ

Prema švicarskoj turističkoj statistici smještaj se dijeli na hotelski i pomoćne oblike smještaja.

Hotelski smještaj se dijeli na hotele (hoteli, pansioni, gostinjske kuće, motele), te lječilišta. Pomoćni oblici smještaja obuhvaćaju: privatne sobe (to su nekretnine koje se nude na iznajmljivanje, a uključuju dobra koja su isključivo u vlasništvu vlasnika, njegovih članova obitelji ili dugoročnih zakupaca), kampove (parcele koje su dostupne svima za privremeno parkiranje kamp kućica u kojima putuju, te za privremeno postavljanje šatora), grupne smještaje (spavaonice za turiste i grupe, skloništa u planinama i kolibe), hostele, agroturizme (odnosi se na ponude na selu koje organiziraju sami farmeri i predstavljaju dodatni izvor prihoda), bed & breakfast (odnosi se na sve oblike smještaja koji nude spavanje i doručak).

Tablica 2. Razvoj izgradnje hotela i restorana u milijunima švicarskih franaka

Izvor: STV; Schweizer Tourismus-Verband; <http://www.swisstourfed.ch> (21.08.2015)

⁶ Herrmann, B., Swiss tourism federation (2015.). **Swiss tourism in figures 2014** - Structure and Industry data, Bern, str. 43, dostupno na <http://www.swisstourfed.ch>

Što se tiče izgradnje hotela i restorana u 2011-oj godini se osjetio rast koji je bio rezultat ulaganja u izgradnju hotela koji se nastavio i u 2012-oj godini bez obzira na teško ekonomsko ozračje i jaki švicarski franak. S ulaganjima od 971 milijun franaka, razvoj hotela i restorana porastao je za 6,9% u usporedbi s prethodnom godinom. Pozitivni aspekti kao što su privlačnost alpskih regija i povoljnih financijskih mogućnosti prevagnuli su nad pritiskom marže i problemom pomanjkanjem gostiju. U nadolazećim godinama, ulaganja bi mogla porasti, te do 2018-e godine dostići i milijardu švicarskih franaka.⁷

4.1. Najbolji hoteli u Švicarskoj

Svaki od ovih hotela jedinstven je na svoj način, iako možda na prvi pogled izgledaju isto. Jednu stvar ipak imaju kao zajedničku osobinu, a to je luksuz. Luksuz u ispunjavanju svake želje i potrebe koje imate, u kreiranju udobnog ambijenta koji želite i u načinu na koji vas opuštaju. Svaki grad i svako područje u ovoj državi imaju neki poseban hotel koji bi trebalo posjetiti i atrakcije koje bi trebalo vidjeti.

Slika 4. Lucern Palace Hotel

Slika 5. Beau Rivage Palace

Izvor: Lux magazine; <http://www.luxmagazine.hr> (11.01.2016)

⁷ Herrmann, B., Federal statistical office (2013): **Swiss tourism in figures 2012**, Structure and industry data, Bern, str. 35, dostupno na <http://www.swisstourfed.ch>

Jedan od vodećih hotela u Lucernu, Palace Hotel, koristi apsolutno sve atribute i prednosti koje posjeduje. Jedna od njih je savršena lokacija, kako je ovaj luksuzni hotel smješten u srcu mirne alpske panorame, sa pogledom na jezerom Lucern, dok je i dalje dovoljno blizu urbanoj sredini grada. Ovaj hotel osnovan je 1906. godine, a i dalje održava svoju vanvremensku kvalitetu gostoprimstva kombiniranu sa svim luksuznim i modernim pogodnostima koje su potrebne jednom hotelu. Sastoji se od 136 soba, a svaka od njih je bogato dekorirana i opremljena najmodernijim pogodnostima. Kuhinja je vrlo važna u ovom luksuzom hotelu, pa se u njemu nalaze čak dva sjajna i besprijekorna restorana.

Na obali ženevskog jezera nalazi se Beau Rivage Palace luksuzni hotel i spa. Ovaj luksuzni hotel nudi smještaj s pogledom na dio švicarskih Alpa, a njihova prirodna smirenost imat će pogodan utjecaj na njegove posjetitelje. Luksuzni Beau Rivage Palace hotel i spa sastoji se od 168 soba i 34 apartmana, svi su bogato dekorirani sa dobrim ukusom, na način koji im daje dodir luksuza starog svijeta. Ovaj luksuzni hotel nedavno je redizajniran, tako da su sobe dekorirane ultra finim materijalima i pogodnostima.

Unikatni, moderni i luksuzni hotel Lenkerhof je gurmanski spa resort u srcu Švicarske. Ovaj luksuzni hotel posvetio je svoju misiju relaksaciji i uživanju svojih gostiju. Ovaj luksuzni hotel ispunjava svaku potrebu, od izbora hrane do večernje zabave. Kroz prozore se vidi predivni pogled na Wildstrubel planine. Osoblje ovog luksuznog hotela uvijek potiče goste da koriste njihov spa centar, kreiran da ih zadovolji na svaki mogući način, a nakon toga, trebalo bi da uživaju u gurmanskom obroku u jednom od njihovih priznatih restorana.

Slika 6. Lenkerhof

Slika 7. Dolder Grand

Izvor: Lux magazine; <http://www.luxmagazine.hr> (11.01.2016)

Luksuzni hotel sa pet zvjezdica, Dolder Grand, skoro je renoviran, odnosno redizajniran na moderniji način sa ciljem privlačenja mlađe klijentele. Nalazi se u Zurichu, daje mogućnost mirnog promatranja jezera Carih i Alpa, tako da je savršeno mjesto za relaksaciju. Svaka soba i apartman ispunjeni su prirodnom svjetlošću i vrlo su profinjeno dekorirani i opremljeni. Svaka soba ima svoj jedinstveni karakter, dok su moderne pogodnosti tu kako bi realizirale sva očekivanja. Sve kupaonice napravljene su od mramora sa nevjerovatno luksuznim elementima. Svaka soba ima svoj privatni balkon, savršen za promatranje izlaska ili zalaska sunca.

Grand Resort Bad Ragaz dobio je titulu hotela godine 2009. Ovaj luksuzni hotel je raj tradicije i suvremenosti, gdje se spajaju kultura, povijest, elegancija i gostoprimstvo. Nalazi se na samo sat vremena od Zuricha i nudi luksuzne usluge, čak i medicinskog karaktera. Hotel ima nevjerovatni Business & Events centar, gdje se održavaju proslave i poslovni sastanci.

Slika 8. Grand Resort Bad Ragaz

Slika 9. Arosa Kulm Hotel

Izvor: Lux magazine; <http://www.luxmagazine.hr> (11.01.2016)

Luksuzni Arosa Kulm hotel nalazi se u bajkovitom okruženju švicarskih Alpa. Ovaj hotel sastoji se od 109 soba; svaka od njih ima osobnu i posvećenu uslugu, koju pruža njihovo osoblje. Nekoliko restorana su u sklopu ili neposrednoj blizini ove palače luksuza, a svaki od njih ima drugačiju temu, tako da možete uživati u svom boravku, i svakog dana jesti u drugačijem ambijentu. Ovaj luksuzni hotel ima i klub za djecu, tako da odrasli mogu bezbrižno uživati u svojim zanimacijama, dok se djeca zabavljaju u društvu kvalificiranih profesionalaca.

Kempinski Grand Hotel des Bains je vodeći luksuzni hotel sa pet zvjezdica u St Moritzu. Naglašen je svojim superiornim uslugama, od restorana do spa centra. Tajna ovog luksuznog hotela krije se u kombinaciji prošlosti, sadašnjosti i budućnosti u njegovom dizajnu. U sklopu hotela nalazi se i spa centar.

Slika 10. Grand Hotel des Bains

Slika 11. Hotel Firefly

Izvor: Lux magazine; <http://www.luxmagazine.hr> (11.01.2016)

Luksuzni hotel Firefly u Zermatu je jedinstven iz razloga što sve njegove sobe prate specifičnu temu dizajna, koja se sastoji od četiri prirodna elementa, zemlje, vjetra, vatre i vode. Boje i dizajnirani namještaj kreirani su i odabrani na način koji savršeno odgovara temi, kako bi kreirali fantastičnu atmosferu u svakoj prostoriji. Svaka soba ima i svoju osobnu modernu kuhinju. Ovaj luksuzni hotel također ima i spa centar, sa tretmanima kreiranim za samce ili parove, a hotelski bazen ima predivan pogled na planinske lance.

Carlton hotel koji je renoviran 2007. godine, prvi je luksuzni boutique hotel u St. Moritzu. Sastoji se od 60 apartmana, a svaki od njih ima očaravajući pogled na jezero St. Moritz. Ovo novo izdanje luksuznog hotela, daje osjećaj luksuza, opuštenosti, privatnosti i komfora. Proslavljeni i svjetski poznati dizajner Carlo Rampazzi je odgovoran za novi dizajn. Gosti također imaju i opciju posjete premium spa centru u ovom luksuznom hotelu. Gurmanska kuhinja je vrlo važna u ovom hotelu, tako da se koriste samo najbolji sastojci u toku procesa pripreme.⁸

⁸ Lux magazine; <http://www.luxmagazine.hr> (11.01.2016)

Slika 12. Carlton hotel

Izvor: Lux magazine; <http://www.luxmagazine.hr> (11.01.2016)

4.2 Hosteli

Hosteli su idealna mjesta za individualne putnike, obitelji s djecom i razne grupe (udruge, školske, športske i dr.). Danas su ugodni, moderni, sigurni i zabavni objekti visokoga standarda u kojima ćete za manje novaca dobiti vrijedno iskustvo i dobru uslugu. Pružaju profesionalnu uslugu u prijateljskoj atmosferi, a u svakome će vas dočekati kvalitetan krevet i posteljina. Sobe su uglavnom četverokrevetne i šesterokrevetne, ali na raspolaganju je i određeni broj dvokrevetnih soba. Maksimalna pozornost se pridaje čistoći i sigurnosti svih članova i gostiju. Dijeleći višekrevetne sobe s putnicima iz drugih zemalja imate priliku neposredno razmijeniti iskustva i sticati nova prijateljstva, ali istovremeno možete računati na vlastitu privatnost bilo u sobama ili sanitarijama.

Diljem Švicarske nalazi se 133 hostela koji nude jeftin smještaj i dobru te kvalitetnu hranu. Često su smješteni na izvrsnim lokacijama, u najljepšim zgradama od dvoraca i vila pa do modernih urbanih gradskih mjesta. Većina hostela nude sobe s vlastitim kupaonicama.

Slika 13. Karta hostela u Švicarskoj

Izvor: HostelBookers; <http://www.hostelbookers.com> (11.01.2016)

Direktor odnosa s javnošću skijaškog kluba Velike Britanije napravio je listu 10 najboljih hostela na Alpama od kojih se čak pola njih nalazi u Švicarskoj. Ti najbolji hosteli su: Matterhorn hostel u Zermattu, Inn Lodge u Celerini nedaleko od St. Moritza, The Scuol hostel, The Valley hostel u Lauterbrunnenu te The Riders Palace u Laaxu.⁹

Matterhorn hostel osigurava kvalitetan te jeftin smještaj kako zimi, tako i ljeti, a dobra lokacija gostima osigurava brz pristup planinama. Skijaške, planinarske i biciklističke staze su udaljene samo nekoliko stotina metara.¹⁰

Hip hostel u Celerini, nedaleko od St. Moritza nalazi se na mirnoj lokaciji, ali nedaleko žičara, željezničkih stanica i dućana. Ima spavaonice, dvokrevetne sobe i apartmane.

Hostel Scuol je preuređen 2007. godine. Nudi 164 kreveta raspoređenih u šesterokrevetnim, četverokrevetnim i dvokrevetnim sobama. Mnoge sobe imaju vlastiti tuš i WC. Hrana je bazirana na lokalne proizvode okolnih farmera. Hostel ima elegantno predvorje s barom i sobom za odmor s otvorenim kaminom. Također imaju i sobu s igrama te sobu za

⁹The Guardian; <http://www.theguardian.com> (11.01.2016)

¹⁰The Matterhorn hostel; <http://www.matterhornhostel.com> (11.01.2016)

prijem sa veličanstvenim pogledom na planinu Grisons. Treba napomenuti da se hostel nalazi na mjestu koje se nalazi pod UNESCO-voim zaštitom.¹¹

Slika 14. Hostel Scuol

Izvor: Hostelling International; <https://www.hihostels.com> (11.01.2016)

The Valley hostel se nalazi u dolini između Wengena s jedne strane te Murrena s druge. U hostelu se nalaze, jednokrevetne, dvokrevetne, trokrevetne, obiteljske, četverokrevetne, peterokrevetne, šesterokrevetne i osmerokrevetne spavaonice. Sve sobe imaju pogled na planine i popularne vodopade, a na svakome katu se nalaze tuševi i WC-i. Tu se nalaze i tri zajedničke kuhinje, velika terasa te ležaljke u vrtu. U bilo kojem godišnjem dobu postoji široka ponuda izleta i aktivnosti koje se mogu rezervirati direktno u hostelu.¹²

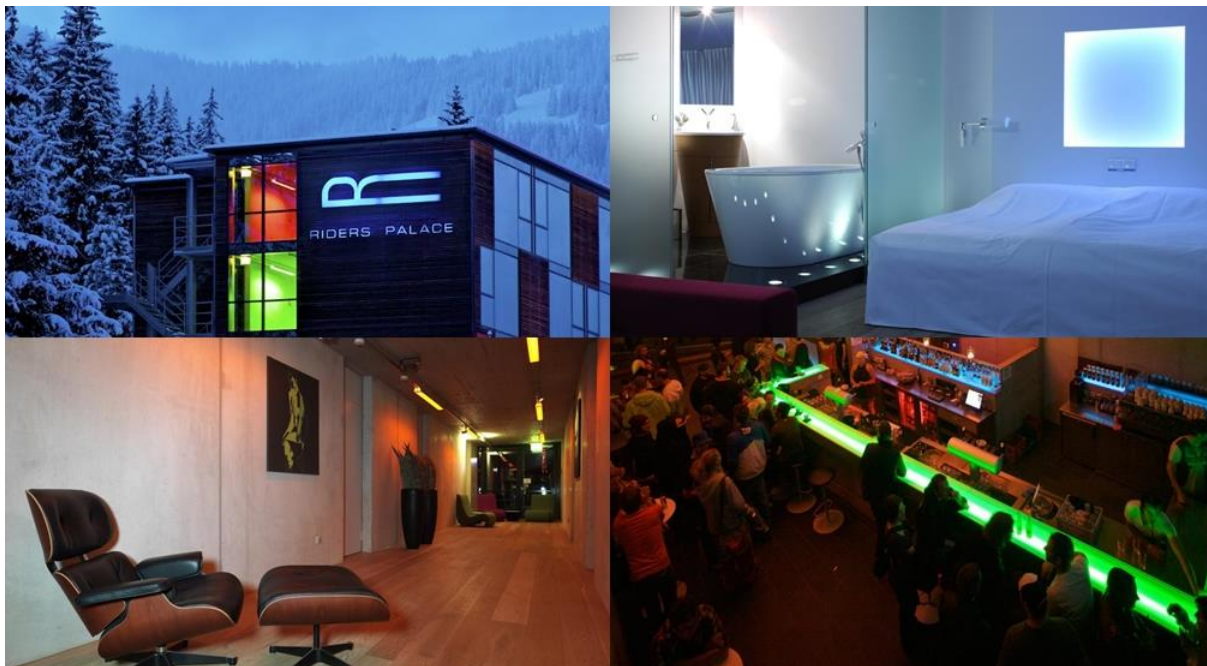
The Riders Palace je otvoren 2001. godine i bio je prvi „hip hostel“. U hostelu se nalazi bar koji je otvoren 21 sat dnevno a može primiti do 1400 ljudi, postoje zabave koje su

¹¹ Hostelling International; Swiss Youth Hostels; <http://www.youthhostel.ch> (11.01.2016)

¹² Hostelworld; <http://www.hostelworld.com> (11.06.2016)

popraćene bendovima i DJ-ima, kompjuterske igre u sobama sa dva do pet kreveta.¹³ Klubu hostela imaju pristup samo gosti koji su punoljetni. To je također i prvi hostel u Alpama sa visokom tehnologijom i dizajnerski uređenim interijerom gdje se kombiniraju sport, glazba, zabave i digitalna zabava.

Slika 15. The Riders Palace

Izvor: Booking.com; <http://www.booking.com> (11.01.2016)

¹³The Guardian; <http://www.theguardian.com> (11.01.2016)

5. SKIJALIŠTA U ŠVICARSKOJ

Švicarska nudi nekoliko skijaških regija, te neka vrlo specifična i ekstravagantna skijališta. Od regije Valais, gdje dominiraju Zermatt i Saas Fee, relativno blizu se još nalaze i Crans Montana i Andermatt. Istočnije, uz granice s Lihtenštajnom i Italijom nalaze se Davos, s pripadajućim naseljima i visokoj klijenteli poznati St. Moritz. Malo prema unutrašnjosti, no još uvijek na istoku zemlje nalaze se Lenzerheide, Arosa i Laax, Na zapadnom dijelu nalazi se izniman centar 4 Vallees, s Verbierom i Veysonnazom. Predio oko Jungfraua i Eigera svakako karakteriziraju Wengen i Adelboden, dok je nedaleko zapadnije smješten Gstaad te Les Diablerets - Glacier 3000. Postoji još mnogo manjih skijališta.

Nadmorska visina skijališta je zaista zavidna, glečeri su nerijetko bliži brojcima od 4000 metara, nego 3000 metara. Uređenje staza je odlično, a mogućnosti off piste skijanja su enormne. Upravo to omogućilo je nesmetan razvoj heliskiinga, koji je u Švicarskoj doista uzeo maha. S druge strane, infrastruktura na uređenim stazama je na visokoj razini. Uz restorane, planinarske domove, vidikovce, podzemne vlakove, najmodernije gondole, tu su i ledene spilje. Gastronomska ponuda je na visokoj razini. Domaća, alpska hrana i lokalni specijaliteti bit će prvi na listi gastronomske ponude Švicaraca.

5.1. Andermatt

Andermatt je smješten u dobroj poziciji za prikupljanje snijega, na spoju dolina u blizini sjeverne strane Alpa. Nadmorska visina na glavnoj strmoj i sjenovitoj planini Gemsstock iznosi 2961 m, a većina staza se nalazi između 2000 metara i 3000 metara. Tu je često dobar snijeg kada su uvjeti u Valais regiji osrednji. Valais regija čini glavnu koncentraciju većih naselja u Švicarskoj. Iako ima dvije posredne staze, Gemsstock planina je planina za skijaške stručnjake. Glavnih vertikalnih 900 metara se sastoji isključivo od crnih staza i off-staza do sredine planine. Od sredine planine do doline se također nalazi crna staza iako jednostavna. Sveukupno ima 86 kilometara staza, 22% plavih, 46% crvenih i 32% crnih.

Skijalište je trenutno u razdoblju tranzicije. Izvorni Andermatt je mali gradić koji gotovo da nije mijenjao izgled u posljednjih 30 godina. Andermatt 2.0 se trenutno gradi na periferiji, tik uz golf teren, luksuzne stambene zgrade i šest hotela, od kojih je centralni Chedi s pet zvjezdica otvoren sezone 2013./2014. Tijekom sljedećih godina taj razvoj će doprinijeti otvaranju više crnih staza i cijeli niz na netaknutim padinama koje povezuju Andermattov manji sektor Nätschen-Gütsch sa 15 kilometara istočno udaljenim Sedrunom.

5.2. Verbier

Nedaleko sjeverno od Andermatta se nalazi selo Verbier smješteno na 1500 metara i spustom od 3300 metara. Iako poznato kao skupo odredište zbog luksuznih apartmana i hotela, ni jedno skijalište ne može parirati Verbieru kada je u pitanju izazovan visinski teren. Tereni koji su slabo označeni, nisu formalno pod kontrolom ili patrolom su mjesto gdje mnogi stručnjaci provode svoje vrijeme, tretirajući ih kao staze. Za istaknuti je 900 metara vertikalne rute iz Col de Gentianes do Tortina, i 1000 metara vertikalne staze od Vallon d'Arby do La Tzoumaz na rubu skijališta.

Od Mont-Gele (3025 metara) postoje strme off-staze, dok vrh Mont-Fort (3330m) nudi avanturističku off-stazu koja završava u Siviezu. Naselje se sastoji od brvnara, hotela i apartmana. Besplatan ski bus se pokazao kao vrlo učinkovit. Odmaralište vrvi životom oko Centralne Palače i Medranu koji je 500 metara dalje te na ulici između ta dva mjesta.

5.3. Davos

Davos se nalazi na rijeci Landwaasser u švicarskim Alpama, između Plessur i Albula Range. Nalazi se na 1560 metara što ga čini najvišim gradom u Europi. Domaćin je Svjetskog gospodarskog foruma i dom jednog od najvećih švicarskih skijališta. Na kraju svake godine služi kao mjesto godišnjeg Splenger hokej kupa pod pokroviteljstvom lokalnog hokej tima. Tradicionalni hotel Meierhof datira s kraja 19. stoljeća, te je nekoliko minuta hoda od Parsenn uspinjače.

Slika 16. Ledeni stadion, uključujući i najveće prirodno skijalište u Europi

Izvor: Davos Klosters; <http://www.davos.ch> (21.08.2016)

Od 19. stoljeća Davos je popularno odredište za bolesne zbog jedinstvene mikrokline u visokoj dolini. 1910. godine kada su se zimski sportovi održavali na prirodnom ledu Davos Eisstadion je bio meka za brzo klizanje. Tu su održana mnoga međunarodna prvenstva, mnogi rekordi su postavljeni i nakon toga Davos postaje poznato skijalište kojeg rado posjećuju turisti iz Velike Britanije i Nizozemske zbog ledenog stadiona i najvećeg prirodnog klizališta u Europi. Osim što je poznat po skijaškom trčanju, nudi 97 kilometara skijaške staze.

5.4. Villars, Murren

Villars je mjesto gdje početnici mogu napraviti svoje prve zavoje u opuštеноj atmosferi sa niskim tlakom zraka. Naselje Villaris sjedi na sunčanoj padini s pogledom na dolinu rijeke Rhone. Ima ugodaj malog gradića. Na razini sela nalaze se „vrtić staze“ Saas

Fee, nekoliko minuta hoda od glavne ulice, dok na visoravni postoje plave staze. Sveukupno ima 100 kilometara skijaške staze.

Murren je povezan planinskom željeznicom te nudi spektakularan pogled na dramatične vrhove, a najpoznatiji su Eiger, Mönch i Jungfrau. Područje Murren-Schilthorn ima 53 km pripremljene skijaške i snowboard staze, sanjkališta i mreže zimskih pješačkih staza. Također se mogu koristiti tridesetak žičara i vučnica, te 160 kilometara staza u ostalim skijaškim područjima u Jungfrau regiji. Sveukupno ima 213 km staze, od toga 33% plava, crvena 49% i 18% crna.

5.5. Zermatt

Skijalište Zermatt je poznato kao najviše skijalište u Europi, pokriveno snijegom 365 dana u godini zbog svoje nadmorske visine koja omogućava kontinuirano skijanje i tokom ljeta. Nalazi se u kantonu Valais u općini Visp koja broji 5800 stanovnika čija je većina zaposlena u turizmu, uz granicu s Italijom. Skijanje je moguće na 360 kilometara piste, a postoji i vožnja žičarom čak i do najviših vrhova, kao što je Klein Matterhorn (3883 metara visine). Uz staze su i ovdje smješteni restorani. Postoje staze za početnike i eksperte.

Kako bi se spriječilo onečišćenje zraka koje bi moglo zasjeniti pogled na Matterhorn, cijeli grad je pretvoren u zonu bez izgaranja motora, odnosno bez automobila. Gotovo sve automobile (uključujući i policijske) pokreće električna energija. Većina posjetitelja u grad dolazi željeznicom iz obližnjeg grada Täsch. Grad također ima heliodrom i lokalne helikopter operatore (Air Zermatt) koji također djeluju kao alpska služba spašavanja. 2008. godine Zermatt je bio domaćin Infinity spustu. Utrka je uključivala spust sa Matterhorn Glacier Paradise (3800 metara) i završetak u Zermattu (1600 metara). Slijed je bio dugačak 20 km uključujući 2200 metara spusta.

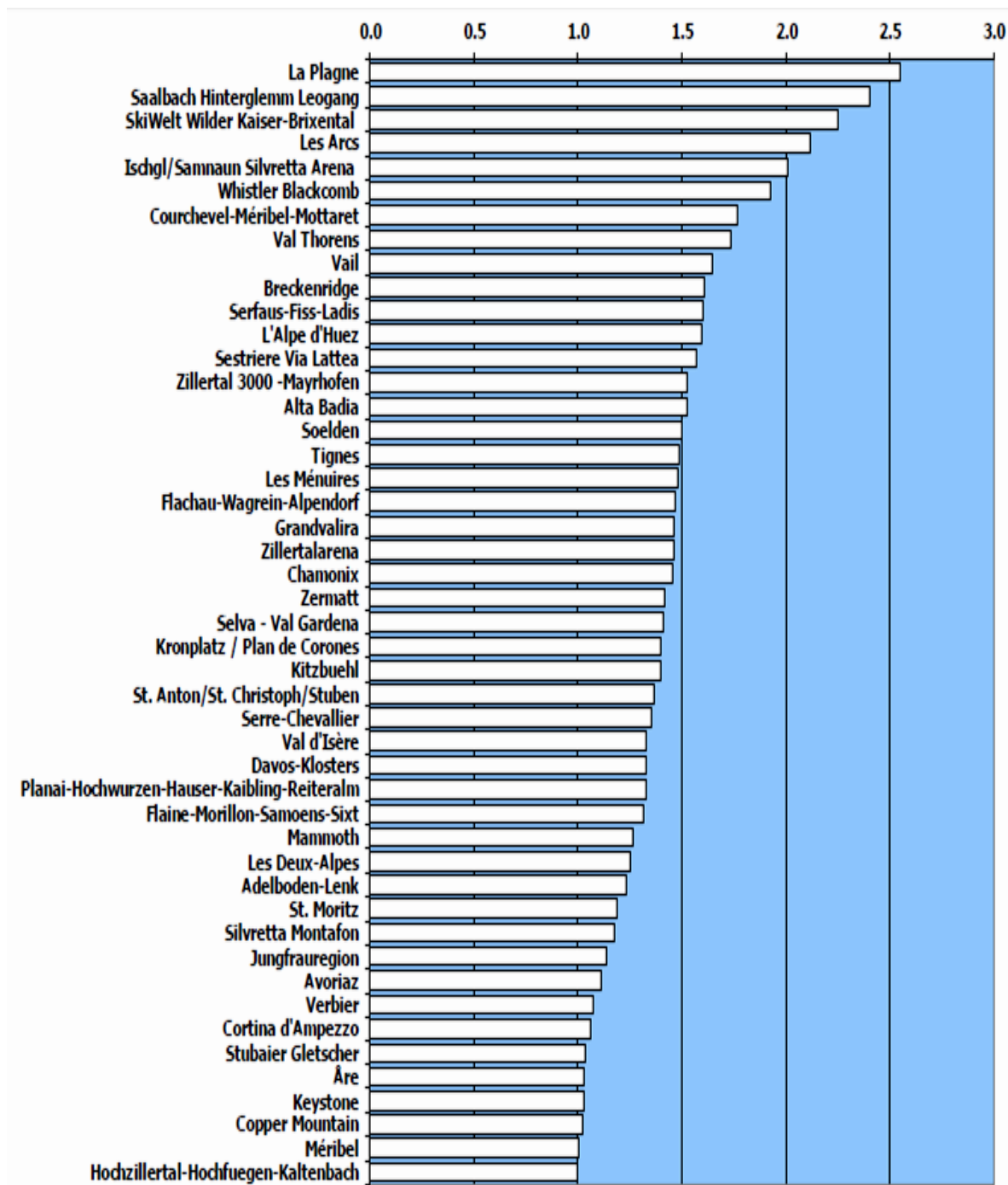
Ukupan broj kilometara kojim se može skijati ljeti je 20 km, dok je zimi ovo skijalište spojeno sa talijanskom Cerviniom te se brojka penje na 313 km. Pored plavih, crvenih i crnih staza, u Švicarskoj postoje i one – žute. Tom bojom na planovima su označene ‘freeride’ staze, a ovdje ih ima čak 38 km. Tu se također nalazi i najduža staza u Švicarskoj koja ima 22 km. Za snijeg se ne treba bojati jer je samo skijalište na izuzetno visokoj nadmorskoj visini.

5.6. St. Moritz

St. Moritz je malo mjesto u Švicarskoj u kantonu Graubünden, na granici sa Italijom i središte je regije Engadin koja se sastoji od nekoliko skijališta (Furtschellas, Corvatsch, Corviglia, Marguns i Diavolleza). Regija obuhvaća više od 345 km skijaških staza, tri vrha viša od 3000 m, 56 gondola i ostalih žičara, s najdužom noćnom stazom u Švicarskoj te najvišim vrhom u ovom dijelu Alpi na kojeg stiže gondola (Corvatsch 3303 m). Furtschellas, Corvatsch, Corviglia, Marguns i Diavolleza zapravo su odvojena skijališta i ne postoji poveznica skijama. St. Moritz se nalazi na 1856 m/nmv i popularno je skijaško izletišće. Dva puta je bio domaćin Zimskih olimpijskih igara, 1928 i 1948. godine. S obzirom da su brda iznad St. Moritza vrlo razvedena, iz šumskih predjela na 1700 m/nmv, sve do surovih, glečeru nalik, predjela najvišeg vrha Piz Nair na 3057 m. Staze su izvrsno povezane, a uglavnom su crvenog karaktera, uz poneku crnu ili plavu.

St. Moritz je, osim po luksuznim hotelima poznat i po brojnim i raznovrsnim zimskim sportovima, poput pola i kriketa na ledu, curlinga, boba i mnogim drugima, no i kao prvo alpsko mjesto s golf igralištem. Ovo je također i prvo mjesto koje je odlučilo patentirati i zaštititi svoje ime i logo.

Grafikon 3. Svjetske skijaške destinacije raspoređene prema broju posjeta (u milijunima) tijekom nekoliko zimskih sezona

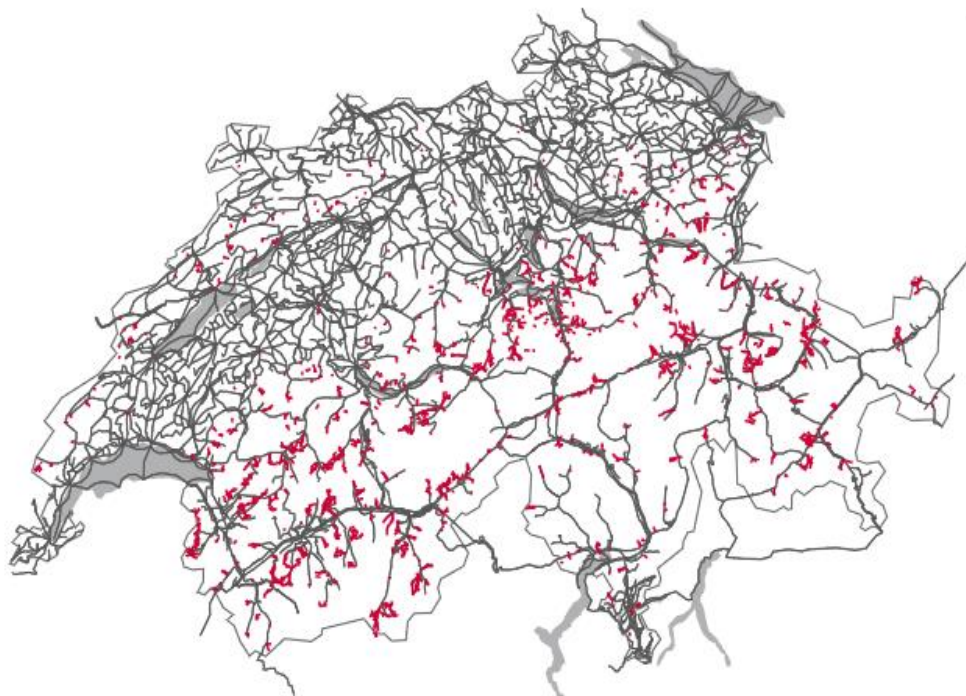

Izvor: ISIA; International ski instructors association; <http://www.isiaski.org> (21.08.2015)

6. VAŽNOST ŽIČARA

Život u planinskim područjima unutar Alpa i njihovim perifernim područjima u velikoj mjeri ovisi o prihodima od turizma. Žičare zauzimaju ključnu poziciju u stvaranju turističkog lanca vrijednosti. One su često pokretačka snaga u turističkim destinacijama. Do kraja 2013. godine, bilo je 2470 licenciranih objekata u Švicarskoj. Tijekom sezone žičare zaposle gotovo 3300 radnika s punim radnim vremenom i više od 6500 sezonskih radnika u transportu. U svojoj osnovnoj djelatnosti prijevoza putnika, švicarske žičare u sezoni 2013./2014. su postigle zaradu od 740 milijuna CHF. Dodatni prihodi od 194 milijuna CHF dolazi iz uslužne djelatnosti i drugih aktivnosti (npr iznajmljivanje). Žičare iz Wallis i Graubünden zajedno generiraju gotovo 60% prihoda svih putničkih transporta u Švicarskoj.¹⁴

Slika 17. Pregled javnog prijevoza i žičara. Legenda: crveno - žičare, sivo- rute autobusa, vlaka i brodova (bez mreže gradskog prijevoza)

¹⁴ Vanat, L.; op. cit., str. 111

Izvor: STV; Schweizer Tourismus-Verband; <http://www.swisstourfed.ch> (21.08.2015)

Dugo planirana veza vučnica između 2 švicarska naselja Arosa i Lenzerheideu stvara jednu od najvećih skijaških područja u Švicarskoj i Alpama od zime 2013./14. godine. Novi prostor, koji povezuje dva naselja koja su desetljećima djelovala kao odvojena skijališna područja (prva žičara je instalirana u skijalištu Arosa prije 75 godina), imat će 225 kilometara staza, 70 kilometra na Arosa strani i 155 kilometara na području Lenzerheideu. Žičara je sposobna za nošenje 151 čovjeka, na dvije velike brzine te sa kapacitetom šest sjedala sa krovom. Nova žičara povezuje Hörnli do Urdenfürggli preko 1694 metara dok vožnja traje samo 3,2 minute.¹⁵

Slika 18. Žičara, Zermatt

Izvor: Wikimedia; <https://upload.wikimedia.org> (21.08.2016)

¹⁵ Vanat, L.; op. cit., str. 30

7. UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA TURIZAM ŠVICARSKJE

Turizam je osobito pogođen klimatskim promjenama, s obzirom da često ovisi o klimi i vremenskim uvjetima. Alpska regija je posebno izložena prirodnim opasnostima. Ova industrija čini važan stup švicarskog gospodarstva, pružajući zapošljavanje i generiranje prihoda te je zato jako važno smanjiti ranjivost i implementirati mjere prilagodbe. Kako bi se to postiglo važno je odrediti koja se područja sučeljavaju sa kojim problemima i kako bi se prepoznala ranjiva mjesta. Ceste i prilazi skijalištima su dobri, no daleko su od megalomanskih prilaza autocestama ili brzim magistralnim cestama, koje bi iziskivale eventualno krčenje šume. Švicarska filozofija je prilagoditi se prirodi koliko je god moguće. Upravo iz tog razloga prednjači prijevoz vlakom, kojim je moguće doći u gotovo bilo koji kutak zemlje. Vlakovi se koriste za sve, od standardnog prijevoza od grada do grada, preko podzemnih vlakova kojima se izbjegavaju visoki prijevoji, pa sve do turističkih atrakcija na visinama od preko 3000 m, ili pak panoramskih linija poput Glacier expressa, koji vodi najljepšim predjelima Švicarske, s početnom stanicom u St. Moritzu i završnom u Zermattu.

Sve je veći broj studija kojima je predmet socio-ekonomski utjecaj, klimatske promjene i moguće prilagodbe. Istraživanja su još u povojima, no postoji hitna potreba za preciziranjem vrijednosti i procjenama. Procjena utjecaja i ranjivosti turističke industrije u Švicarskoj će omogućiti vrednovanje koja će turistička regija u bliskoj budućnosti opstati, a koja izgubiti zbog klimatskih promjena. Procjena ranjivosti također može omogućiti identificiranje mogućih sličnosti između regija i na osnovu toga primijeniti suradnju i dijeljenje informacija. Kreacija mape ranjivih područja je važna za Švicarsku na nacionalnoj i regionalnoj razini te u širem kontekstu zbog žurne potrebe za detaljnijom procjenom troškova prilagodbe.¹⁶

¹⁶ Matasci C., Altamirano-Cabrera J. C.(2009.): **Climate Change and Tourism in Switzerland**, Innsbruck, str. 261; dostupno na <http://www.infoscience.epfl.ch>

7. PONUDA HRVATSKIH TURISTIČKIH AGENCIJA ZA DESTINACIJE U ŠVICARSKOJ

Turistička agencija Kompas u svom katalogu za zimu 2015-e ima ponude za tri Švicarska grada: Davos, Laax i Nendaz.¹⁷

Slika 19. Ponuda turističke agencije Kompas za Švicarsku

Izvor: Kompas; <http://www.kompas.hr> (04.02.2016)

Davos nudi široku sportsku ponudu: klizanje, sanjkanje, curling, sanjke koje vuku psi, planinarenje, noćno skijanje, bazen, saunu i fitness, a agencija smještaj organizira u hotelu Meierhof (četiri zvjezdice). Hotel se nalazi samo 100 m od skijališta Parsenn Davos, a u sklopu hotela se nalaze beauty centar, bazen, turska kupelj, sauna, bio sauna, soba za opuštanje, jacuzzi, mali fitness (tri sprave), besplatan WLAN i spremište za skije. Cijene aranžmana za sedam noći po osobi se kreću od 7685 kn do 11465 kn ovisno o periodu u kojem se putuje i o vrsti sobe u kojoj se boravi.

¹⁷ Kompas: Zima (Austrija, Slovenija, Italija, Francuska, Švicarska), katalog zima 2014/2015, 186-188 str.

Slika 20. Cijene aranžmana u hotelu Meierhof

7 noći po osobi u kn			14.11.-20.12. 14.3.-11.4.	20.12.-3.1. 24.1.-14.3.	3.1.-20.1.
Htl Meierhof 4*	1/2 standard	ND	7685	8735	7965
	1/2+1 comfort	ND	8575	9835	8825
	1/2+2 superior	ND	9465	10645	9665
	1/2+2 suite	ND	10355	11465	10525

Cijena uključuje: besplatnu skijašku kartu u terminu 14.11.-21.12., besplatna čaša pjenušca na dan dolaska „Paparazzi“ po osobi, besplatan mini bar (bezalkoholna pića), besplatno garažno mjesto, besplatan ulaz u saune i bazen.

Popusti: 2 odrasle osobe i 1 ili 2 djece do 5 godine na pomoćnom ležaju 100%; 2 odrasle osobe i 1 ili 2 djece 5-11 godina na pomoćnom ležaju 50%; 2 odrasle osobe i 2 djece 11-15 godina na pomoćnom ležaju 25%.

Doplate: za polupansion 335 kn po osobi dnevno.

Boravišna pristojba plaća se na recepciji hotela cca 5,90 CHF po osobi dnevno.

Izvor: Kompas; <http://www.kompas.hr> (04.02.2016)

Laax se nalazi na 1100 m/nmv, a nudi paragliding, heliski, klizanje, curling, sanjkanje i snowpark. Kompas u sklopu svog aranžmana za ovo mjesto nudi smještaj u hotelu Signina koji se nalazi u blizini skijaških staza ili u apartmanima Rockresort. Rockresort je moderno apartmansko naselje koje se nalazi 20 m od skijališta, a u kućama se nalaze natkriveni parkinzi. U naselju se nalazi bazen i wellness centar (Hotel Signina), spremište za skije, dječja igraonica, više restorana i barova te pekara.

Slika 21. Cijene aranžmana u hotelu Rockresort

FIRST MINUTE 10% POPUSTA za rezervacije do 30.9. od 28.11.-21.12., 4.1.-1.2., 1.3.-12.4.
AKCIJA 7=6 od 28.11.-21.12.

7 noći po apt u kn			23.11.-30.11.	30.11.-14.12. 29.3.-5.4.	14.12.-21.12.	21.12.-28.12.	28.12.-4.1.	4.1.-25.1. 8.3.-29.3.	25.1.-1.2. 1.3.-8.3.	1.2.-8.2. 22.2.-1.3.	8.2.-22.2.
Apt Rockresort	1/4 standard	NO	6735	8355	11635	16245	22275	9750	12995	13465	18345
	1/4 budget	NO	6035	7655	10925	15555	21585	9055	12295	12765	17635
	1/6	NO	11135	11135	16245	25985	35975	15325	19965	19965	28325
	1/8	NO	13465	13465	18565	27845	37835	17175	21825	21825	30635

Doplate prilikom rezervacije: za posteljinu i ručnike 170 kn po osobi tjedno; za završno čišćenje 1/4 apt 670 kn, za 1/6 apt 1000 kn, za 1/8 apt 1340 kn po apt tjedno.

Doplate: za kućne ljubimce (uz prethodnu najavu) 15 CHF Eur dnevno.

Napomena: po dolasku plaćate kauciju 500 CHF po apartmanu.

Boravišna pristojba plaća se na recepciji 4,00 CHF po osobi dnevno, djeca do 15 godina ne plaćaju.

Izvor: Kompas; <http://www.kompas.hr> (04.02.2016)

U Nendazu se smještaj nudi u apartmanima Pracondu, u dvije apartmanske kuće koje se nalaze 60 m od skijališta. Uz kuće se nalazi besplatno parkiralište, a postoji i mogućnost

najma garaže. Cijene aranžmana za sedam noći po apartmanu se kreću od 3325 kn do 16745 kn ovisno o periodu u kojem se putuje i tipu apartmana u kojem se boravi.

Slika 22. Cijene aranžmana u apartmanima Pracondu

7 noći po apt u kn			3.1.-10.1.	10.1.-7.2. 7.3.-21.3.	7.2.-14.2. 28.2.-7.3.	14.2.-28.2.
Apt Pracondu	1/2-4 tip 42	NO	3325	4485	6795	11385
	1/2-6 tip 62	NO	3835	5765	7495	14695
	1/6 tip 63	NO	4235	6295	8345	16745

Doplate: za završno čišćenje apartmana T42 i T62: 120 CHF po apt tjedno, za T63 140 CHF po apt tjedno; za čišćenje kuhinje 80 CHF; za posteljinu 18 CHF po osobi; za ručnike 7 CHF po osobi; za kućne ljubimce (uz prethodnu najavu) 15,00 CHF dnevno.
Napomena: po dolasku plaćate kauciju 300 Eur/450 CHF po apartmanu.
Boravišna pristojba plaća se na recepciji 4,00 CHF po osobi dnevno, djeca do 15 godina ne plaćaju.

Izvor: Kompas; <http://www.kompas.hr> (04.02.2016)

Osim tih zimskih aranžmana Kompas nudi i jedan koji se naziva „Biseri Švicarske“. Putovanje je u trajanju od šesta dana u rasponu od 12.04.-21.06.2016, a odvija se autobusom. Aranžman uključuje pet noćenja s doručkom u hotelima s tri zvjezdice, razgled Lugana, Montreuxa, Lausanne, Berna, Züricha, Luzerna i Innsbrucka, a sve to uz pratitelja. Cijena aranžmana je od 3795 kn.

Kompas nudi i turu avionom čija je cijena 3395 kn, a uključuje prijevoz zrakoplovom prema programu, transfer zračna luka - hotel - zračna luka, tri noćenja s doručkom u hotelu s tri zvjezdice u Zürichu, poludnevni razgled grada, izlet u Bern, posjet sirani Emmental, pratitelja na putovanju, jamčevinu i troškove organizacije putovanja.¹⁸

Osim Kompasa, u ponudi za Švicarsku ističe se i Mondo travel turistička agencija koja nudi putovanje u Švicarsku u terminu 23.06.-26.06.2016. s polaskom iz Zagreba, Karlovca ili Rijeke. Aranžman uključuje prijevoz visokoturističkim autobusom prema programu, smještaj u dvokrevetnim sobama u hotelu s tri zvjezdice u okolici Luzerna na osnovi tri noćenja s buffet doručkom, razgledavanja prema programu, pratitelja tijekom putovanja, pripremu, organizaciju i jamčevinu putovanja. Putovanje obuhvaća razgled Luzerna, jezera

¹⁸ Kompas; <http://www.kompas.hr/hr/Putovanja/Svicarska.aspx> (04.02.2016)

Vierwaldstättersee „Kolijevka Švicarske“, Interlakena, Berna, jezera Briener i Thunersee, a njegova redovna cijena je 2890 kn, dok se za first minute rezervacije odobrava popust od 200 kn. U cijenu nisu uključene ulaznice za muzeje i kulturno - povijesne spomenike, dodatne sadržaje, vožnja brodom po jezeru Vierwaldstaettersee, vožnja zupčanom željeznicom te putno osiguranje.

Agencija nudi i putovanje koje se naziva „Švicarska Alpskim željeznicama“ koje se kombinira autobusom i panoramskim željeznicama. Aranžman obuhvaća posjet gradu Luzernu, Interlakenu, vožnju panoramskim vlakom Golden Pass, razgled Montreuxa, Leysina, vožnju uskotračnom željeznicom Centovalli, posjet gradu Locarno, jezeru Como, vožnju do talijanskog pograničnog gradića Tirano odakle kreće vožnja jednom od najpoznatijih alpskih željeznica svijeta Bernina Express s dolaskom u Davos. Putovanje obuhvaća i posjet Lihtenštajnu te njegovom glavnom gradu Vaduzu nakon čega slijedi povratak u Hrvatsku. Cijena aranžmana o osobi je 4490 kn, a traje četiri dana.¹⁹

Slika 23. Bernina Express

Izvor: LakeComoTransfers; <http://www.lakecomotransfers.com> (04.02.2016)

9. ZAKLJUČAK

¹⁹ Mondo travel; <http://www.mondotravel.hr> (04.02.2016)

Strani turisti koji posjećuju Švicarsku ljeti većinom dolaze zbog odmora, rekreacije, šetnje i planinarenja kao i mnogobrojnih festivala. Zimi sport predstavlja prvi razlog njihovog dolaska, nakon čega slijedi odmor, rekreacija, te u konačnici slobodno vrijeme. BDP generira industrija koja se izravno bavi sa turistima, uključujući naravno i ugostiteljske aktivnosti. Prihod iz smještaja iznosi 18%, ugostiteljstva 14% i prijevoz putnika 18%.

Netaknuta priroda, iznimno sačuvana nacionalna baština te gastronomsko - adrenalinski i planinski turizam ono su što Švicarsku ističe od ostalih. Skijališta su moderna, opremljena po najvišim svjetskim standardima kako bi zadovoljavala izbirljive kriterije gostiju. Ono što švicarska skijališta ističe od ostalih je i dodatna ponuda. Tako osim samog skijanja u velikoj mjeri se nude ostale usluge, poput svih srodnih sportova, razonode, gastronomije, pa do prirodnih i kulturnih znamenitosti koje se nude gotovo na svakom koraku.

LITERATURA

Stručne knjige:

1. Čižmar, S., Weber, S. (1994.): **Osnove turizma i ugostiteljstva**, Školska knjiga, Zagreb.
2. Dobe, R. (2001.): **Ekonomika i organizacija ugostiteljskih poduzeća**, Visoka škola za turizam Šibenik, Šibenik, str. 13 – 33.

Časopisi:

1. Herrmann, B., Federal statistical office (2013.): **Swiss tourism in figures 2012**, Structure and industry data, Bern, dostupno na <http://www.swisstourfed.ch>
2. Herrmann B., Swiss tourism federation (2015.). **Swiss tourism in figures 2014 - Structure and Industry data**, Bern, dostupno na <http://www.swisstourfed.ch>
3. Herrmann, B., Federal statistical office (2014.): **Swiss tourism statistics 2013**, Bern, dostupno na <http://www.swisstourfed.ch>
4. Hrvatska turistička zajednica (2015.); **Švicarska - profil emitivnog tržišta 2013. – 2015.**, opći podaci o tržištu, dostupno na <http://business.croatia.hr>
5. Kompas (2014/2015): **Zima (Austrija, Slovenija, Italija, Francuska, Švicarska)**, katalog zima 2014/2015, 186-188 str., dostupno na <http://www.kompas.hr>
6. Matasci C., Altamirano-Cabrera J. C.(2009.): **Climate Change and Tourism in Switzerland: a Survey on Impacts, Vulnerability and Possible Adaptation Measures**. Research group on the Economics and Management of the Environment Swiss, Federal Institute of Technology Lausanne, Switzerland., objavljeno u *Coping with Global Climate Change: Strategies, Policies and Measures for the Tourism Industry*, Innsbruck 2009, str. 257 -280, dostupno na <http://infoscience.epfl.ch>
7. Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (2004): **Program pripremnih aktivnosti za turističku godinu 2005.**, Zagreb, str. 1, dostupno na <http://www.mint.hr>
8. Vanat, L. (2014.): **2014 International Report on Snow & Mountain Tourism - Overview of the key industry figures for ski resort**, Geneva., dostupno na <http://www.isiaski.org>

Internetske stranice:

1. Hostelling International; Swiss Youth Hostels; <http://www.youthhostel.ch> (11.01.2016)
2. Hostelworld; <http://www.hostelworld.com> (11.06.2016)
3. Kompas; <http://www.kompas.hr> (04.02.2016)
4. Mondo travel; <http://www.mondotravel.hr> (04.02.2016)
5. The Guardian; <http://www.theguardian.com> (11.01.2016)
6. The Matterhorn hostel; <http://www.matterhornhostel.com> (11.01.2016)

POPIS TABLICA

Tablica 1. Prikaz mreže planinarskih staza kroz regije	10
Tablica 2. Razvoj izgradnje hotela i restorana u milijunima švicarskih franaka	11

POPIS ILUSTRACIJA

Popis slika

Slika 1. Prikaz kompleksnosti ugostiteljske djelatnosti	2
Slika 2. Kantoni Švicarske	3
Slika 3. Prikaz turističkih regija Švicarske	6
Slika 4. Lucern Palace Hotel	12
Slika 5. Beau Rivage Palace	12
Slika 6. Lenkerhof	13
Slika 7. Dolder Grand	13
Slika 8. Grand Resort Bad Ragaz	14
Slika 9. Arosa Kulm Hotel	14
Slika 10. Grand Hotel des Bains	15
Slika 11. Hotel Firefly	15
Slika 12. Carlton hotel	16
Slika 13. Karta hostela u Švicarskoj	17
Slika 14. Hostel Scuol	18
Slika 15. The Riders Palace	19
Slika 16. Ledeni stadion	22
Slika 17. Pregled javnog prijevoza i žičara	26
Slika 18. Žičara, Zermatt	27
Slika 19. Ponuda turističke agencije Kompas za Švicarsku	29
Slika 20. Cijene aranžmana u hotelu Meierhof	30
Slika 21. Cijene aranžmana u hotelu Rockresort.....	30
Slika 22. Cijene aranžmana u apartmanima Pracondu.....	31
Slika 23. Bernina Exress.....	32

Popis grafikona

Grafikon 1. Evolucija posjeta skijalištima u Švicarskoj kroz godine	7
Grafikon 2. Prikaz promjene u broju prodanih polu-dnevnih lekcija švicarskih instruktora tokom godina	9
Grafikon 3. Svjetske skijaške destinacije raspoređene prema broju posjeta (u milijunima) tijekom nekoliko zimskih sezona	25